

N:o 9.

Ank. till Riksd. kansli den 6 mars 1888, kl. 5 e. m.

Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 5, i anledning af väckt motion om åtgärders vidtagande till inskränkning i den vid kristendomsundervisningen nu brukliga katekesutanläsningen.

Uti en inom Andra Kammararen väckt, till utskottet hänvisad motion, n:o 46, har herr *G. F. Östberg* föreslagit, »att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, att åtgärder måtte vidtagas för inskränkning af den nu brukliga katekesutanläsningen vid rikets folkskolor och allmänna läroverk samt vid nattvardsundervisningen».

Efter att hafva erinrat derom, att Kongl. Maj:t, i anledning af skrivelse från Rikets Ständer med anhållan om uppgifna åtgärders vidtagande för åstadkommande af minskning i den mångenstädes öfverdrifna och derigenom skadliga katekesutanläsningen vid kristendomsundervisningen, uti cirkulär till domkapitlen den 12 maj 1865 visserligen förklarar utfärdande af föreskrifter utöfver dem, som redan i sådant syfte förefunnos, olämpligt, men tillika anbefalt domkapitlen att till vederbörande presterskaps kännedom meddela Rikets Ständers berörda åsichter i omförmälda afseende, äfvensom uttalat sin förhoppning, att presterskapet, till förhindrande af en själlös utanläsning, vid ifrågavarande undervisning iakttog ett sådant förfaringssätt, att de heliga sanningarna ej blott fästades klart och bestämdt i de ungas minne utan ock lefvande uppfattades af deras begrepp, framhåller motionären, hurusom någon förändring i kristendomsundervisningen i det af det kongl. cirkuläret antydda syfte icke under de sedan dess utfärdande förflutna 20 åren egt rum, utan utanläsning af katekesförklaringen fortfore såväl i folkskolorna

Bih. till Riksd. Prot. 1888. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 7 Häft.

som i de allmänna läroverken och vid nattvardsundervisningen, om ock lärarne mer än förr vinnlade sig om att förklara det, som lästes. Då några anmärkningar emot katekesutanläsningen numera sällan låte sig afhöra samt man gifvit denna undervisningsmetod ytterligare fotfäste genom antagande år 1878 af en ny, från den gamla oväsentligt afvikande katekes, förmenar motionären att deraf möjligen kunde dragas den slutsats, att en förändrad uppfattning till förmån för katekesutanläsningen i en senare tid inträdt. Sedan motionären emellertid framhållit, dels att nämnda utanläsning icke kunde vare sig ur pedagogisk eller religiös synpunkt försvaras, dels ock att barnets ofta förefintliga motvilja mot katekesen icke vore att söka i densammas innehåll utan i undervisningssättet, uttalar motionären önskvärdheten af en snar reform af ifrågavarande undervisning, hvilket i betraktande af den på senare tiden betydligt höjda undervisningsskickligheten också syntes lätt kunna ega rum. Då emellertid den gamla metoden vore särdeles beqväm och fara således vore för handen, att allt förblefve vid det gamla, derest icke en allvarlig uppfördran komme från ett håll, som kunde påräkna uppmärksamhet, anser motionären, som derjemte betonar utgifvande af en ny lärobok i kristendom såsom en för ändamålet verksam åtgärd, lämpligt, att en förnyad uppmaning till rättelse uti ifrågavarande hänseende måtte ega rum; i följd hvaraf motionären framlagt sitt ofvan angifna förslag.

De klagomål öfver en själlös och för långt drifven katekesutanläsning, hvilken för ej länge sedan förspordes och som funnit uttryck i förevarande motion, finner utskottet nu mera vara mindre berättigade. I denna sin uppfattning stöder sig utskottet hufvudsakligen på folkskoleinspektörernas senast afgifna, i tryck tillgängliga embetsberättelser, deruti några klagomål öfver svårare missbruk med utanläsning af den antagna katekesförklaringen icke förekomma. Orsakerna till en således förbättrad katekesundervisning tillskrifver utskottet dels den omständigheten, att mera kunnige, nitiske och skicklige undervisare under senare år utgått från rikets seminarier och vunnit anställning i församlingarnas tjänst, dels herrar inspektörers noggranna öfvervakande, att föreskrifterna i kongl. cirkulären den 12 maj 1865 och den 11 oktober 1878 samt i den för folkundervisningen till hufvudsakligt iakttagande utfärdade normalplan äfvensom i »anvisningar och råd till lärare» angående tillämpningen af stadgan för de allmänna läroverken efterkommas.

Enär en sådan i god riktning gående förändring af kristendomsundervisningen i skolan icke kan antagas vara vunnen i strid mot vederbörande pastorers åsikter, då ju de intaga ordförandeplatsen i den styrelse, som i första hand har att öfvervaka undervisningen i folkskolan, så har man väl

grundade skäl att antaga, det de än mindre vid sin konfirmationsundervisning göra sig skyldiga till de i motionen påpekade öfverdrifterna.

Då utskottet vid sådant förhållande anser några utomordentliga åtgärder i den af motionären åsyftade rigtning icke vara af behovet påkallade, utan förutnämnda kongl. cirkulär tills vidare åtminstone innebära fullt tillräcklig garanti mot de af motionären befarade missbruk, får utskottet vördsam samt hemställa,

att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 mars 1888.

På utskottets vägnar:

G. F. ÖSTBERG.

Reservation:

af herr *G. Erikson*: Då det kongl. cirkuläret till domkapitlen af den 12 maj 1865, som tillkom på grund af en Riksdagens skrifvelse den 15 september 1860, icke, oaktadt öfver 20 års tid förflutit, haft åsyftad verkan, har jag icke kunnat biträda det beslut, hvartill utskottet kommit;

af herrar *Wallmark* och *Östberg*.
